

Posamezna
štev. Din 2.—

List izhaja
vsakega 1. in
15. v mesecu

Naročnina
letno 30 Din

Uredništvo
in uprava:

Ljubljana,
Miklošičeva 5
Uradne ure
od 11—12 dop.
Ček. r. Straža,
Ljublj. 16.790

Štev. 4.

Ljubljana, 15. novembra 1935

Leto II.

Kristus živi

V zgodovini je živel. V daljni preteklosti, v daljni deželi...

Tudi v pripovedki je živel. Ko je s sv. Petrom hodil po našem Krasu...

In še v pripovedovanju zgodb iz Njegovega življenja je živel. Ves v romantiko ovit, lep in vzvišen, a nekam od vsakdanjega življenja odmaknjen.

Toda danes svet na splošno za romantiko nima več ne smisla, ne potrebe. Le v mladosti jo še doživljamo za hip v sanjah o bodočnosti ali še v prvi ljubezni, iz mladostnega idealizma izvirajoči, potem pa te zgrabi življenje z železno roko, vrže te v sredino življenjskega toka in teka z edino nalogo: živi! In ob tej kruti realnosti se rušijo v oblake zidani gradovi, lomijo se nade, ideali padajo v blato, duše mladih se po prvih vriskajočih nasmehih življenju lomijo in zvijajo kot v porodnih bolečinah, da se prerode v boreca in oblikovaleca življenja ali pa v oblikovanece razmer in volje okolice.

Tu ni preteklosti, tu ni zgodovine, tu je sedanjost: Borba med Kristom in Antikristom, med dušo in mesom, borba med posameznikom in družbo, med svobodo in pritiskom javnega mnenja. In v to borbo smo vrženi mladi. Obremenjeni z dediščino liberalizma, ki je postal za kulturo sterilen in ga že spodrivajo nova duhovna gibanja, si mo-

ramo sami iskati med ruševinami vrednot, ki naj tvorijo temelj novemu redu, se moramo v tej metamorfozi celega sveta boriti, da ga oblikujemo po nas in da ne dopustimo, da nas svet oblikuje po sebi. V tem boju sami s seboj in z ovirami in zaprekami, ki se nam v obilni meri stavijo na pot, smo spoznali in spoznavamo, da nam naše moči same ne zadoščajo. In ko smo iskali opore, smo spoznali, da nam je v daljo odmaknjen Kristusov zgodovinski lik ne more dati v zadostni meri. Naše duše so potrebovale in še potrebujejo moči iz sedanjosti za sedanjost. Tako smo se znašli po notranji potrebi, podkrepjeni z zunanjimi razmerami, v cerkvi, ob tabenakelju in spoznali smo ne zgodovinskega, ampak živega Kristusa med nami in v nas delujočega. Ko smo molili credo v Njegovo pričujočnost v sveti hostiji, smo začutili toliko moči v sebi, da se nam ne zdi več nemogoče po nas preobraziti svet. Našli smo studene moči in kruh živih, kruh močni je in bodi naš vsakdanji kruh. Toda Kristusovo življenje v nas ne sme biti omejeno samo na nas. Zato mora biti Emanuel, Bog z nami, temeljni stavek našega dela, Bog z nami povsod, doma in na cesti, v šoli in uradu, na tramvaju in v vlaku, v knjigi in pesmi, v kinu, gledališču in radiju.

Da bo Kristus povsod živel, vladal in kraljeval!

Kaj nam nudi umetnost?

Brez dvoma je njena naloga, da izrazi na platnu, v kamnu ali kakorkoli neko idejo. Ta ideja je vsebina dela, vse drugo je le oblika. Oblike, s katerimi izraža umetnik svojo zamisel, so lahko različne; pogledj oblike staroegiptovske umetnosti in oblike v dobi renesanse ali pa oblike takozv. secesije itd. Različne so, kakor so različne obleke, ki jih nosijo razni narodi in v raznih časih. Kakor pa obleka ni radi sebe tukaj, temveč radi človeka, tako tudi oblike umetnosti ne obstoje radi sebe, temveč radi misli, ki jo hočejo izraziti. Prvo in glavno ostane pač — misel! Kaj bi pomagal pismeni sestavek, ki naj bi bil spisan v bleščečih be-

sedah, ako bi bila njegova misel zgrešena ali naravnost zapeljiva v zlo!? To vprašanje si moramo postaviti pri vsakem delu, ki se nam predstavlja kot delo umetnosti. Če je Schiller želel, naj bi bil teater moralna ustanova (eine moralische Anstalt), moramo pričakovati isto od vsake druge panoge umetnosti. Umetnost ne sme služiti sama sebi, načelo: »L'art pour l'art« je zgrešeno; umetnost je v službi človeka. Njena naloga je, da dviga človeka, ona bi morala prav za prav pomeniti velikanski »Sursum corda«, kakor vidimo to pri umetvorih cerkvene umetnosti. Toda, tudi če ne zahtevamo, da bi vsaka umetnost direktno molila, kakor

OBZORNIK

V mestu Limburg (Hessen-Nassau) je ob priliki zborovanja narodno socialistične mladine rekel ideolog Baldur von Schirach med drugim tudi tole: »Bog ni zapovedal: Nemška mladina, pojdi v verska društva in se bojuj tam proti Adolfu Hitlerju in s tem proti nemškemu ljudstvu, ampak Bog nam je zapovedal, bodite strnjeni, borite se za Adolfa Hitlerja, borite se za nemško domovino. Če to delate, potem izpolnjujete mojo voljo.«

Nemški minister Kerrl je govoril pred gospodarskim svetom Nemške akademije o narodnem socializmu in veri. Med drugim je dejal, da je dal Führer novo idejo, ki bo zrevolucionirala in izprevrgla svet kot pred 400 leti Kopernikova. — »Smisel in cilj posameznika je nacija, ohranitev njenega obstoja, za nas torej nemška rasa. Na tem temelju danes oblikujemo skupnostno življenje naše nacije. Mar ni samoposebi umevno, da smo danes slišali isto, kar Kopernik pred 400 leti: Anatema! Oboževanje rase je nekrščansko... Cerkev (!) in konfesije nimajo nič skupnega s praktičnimi stvarmi v življenju, ampak samo z verskimi...«

Pojma »praktičen katolike« na Irskem ne poznamo, je dejal predsednik svobodne Irske de Valera na skupščini Zveze narodov v Ženevi. Na Irskem je za vsakega katoličana samoposebi umevno, da izpolnjuje svojo versko dolžnost. Tam smo prepričani da more prinesiti samo katolicizem narodom verski in socialni mir.

Velik kitajski dnevnik, Tseng Pao' je obračunal s pravljico, ki jo širijo evropski polizobraženci, da krščanski misijonarji krčijo pot evropskemu imperikalizmu. Na koncu pravi sledeče: »Katoliška Cerkev je najbolj sposobna, gojiti pravo bratstvo. Ona združuje v svojem sreju vse narode, vse rase in vse stanove. Katoliška vera ima posebno privlačno moč, ki vsem drugim veroizpovedim manjka. Ta moč naj se svobodno razvija in imeli bomo splošni mir. Kitajci moramo katolicizem ceniti in podpirati.«

Na zasedanju mladinske Kominterne v Moskvi je bil sprejet sklep, da naj bodo v bodoče pokrajinske sekcije nosilci »nacionalne« misli. — Ko je bil razkrinkan načrt Moskve, da hoče razkrhati po svojih pristaših katoliške vrste, je naročila svojim privržencem, naj se prikradejo v nacionalistične mladinske formacije.

Neki Azurbi v Mehiki je sestavil posebno knjižico, ki naj služi mehiškim učiteljem za protiversko vzgojo otrok. Na koncu piše: »V imenu svetovnega proletariata proglašamo: Boga ni. Bog je nastal v možganih divjakov. Obsojamo ga na na izbris iz človeške zavesti in vero obsojamo na preganjanje in iztrebljenje. Pustimo človeka preteklosti, poglede naših otrok usmerimo v bodočnost, kjer se že kaže jutranja zarja socialne pravičnosti.« Kako izgleda ta pravičnost, lahko sodimo po tem, da je bilo mehiškim tiranom žrtvovanih nad 20.000 ljudi, med njimi 300 duhovnikov.

UNIVERZA

doma

Na univerzi se je začelo redno akademsko življenje. Vpis na univerzi še ni definitivno končan, ker je do 25. novembra možen naknadni vpis. Zato še število vseh vpisanih slušateljev ni točno znano. Težke socialne razmere in gospodarske razmere, v katerih živi naše ljudstvo, najbrž tudi letos ne bodo dopustile, da bi število slušateljev slovenske univerze doseglo 2000. Čeprav se zadnje čase opaža velik naval mladine na srednje šole, se nam hiperprodukcije akademskih poklicev — pomislimo samo na pomanjkanje srednješolskih profesorjev — še dolgo ne bo treba bati. Zelo malo dotoka na univerzo se opaža zlasti pri sinovih delavskega in kmetskega stanu. Odstotek študentov iz delavskega stanu znaša približno 2, iz kmetskega pa baje 18. — Akademski akcija za izpopolnitev univerze je ob vpisu v zimski semester razpisala posebno »Anketo o življenjskih pogojih akademskih mladine na univerzi v Ljubljani«, in sicer v obliki vprašalne pole. Kakor se zdi, anketa niti od daleč ni dosegla zaželjenega namena, ker jo je velik procent študentov bojkotiral. Vzrok bo morda v tem, ker prvič anonimnost vsled navedbe rojstnega leta, fakultete, spola, poklica staršev in še raznih drugih okolnosti ni preveč zagotovljena, drugič pa je anketa polna raznih vprašanj, ki z »življenjskimi pogoji mladine« sploh nimajo nič skupnega, so za marsikoga naravnost žaljiva, ali pa prehajajo včasih že v smešnost (cirkuške predstave). Na Poljskem — in po poljskem vzorcu je bila anketa sestavljena — so razmere bržkone drugačne kakor pri nas. — Strokovna družva na univerzi hitijo z ureditvijo in zaključitvijo poslovanja pretekle poslovne dobe in s pripravami za bodoče občne zборе, ki bodo najbrž tudi letos po stari praksi — reprezentance še nimamo — torišče najrazličnejših predlogov, nato pa bo zopet mir do prihodnjih občnih zborov. Pri tem katoliški akademiki že sedaj opozarjamo na dejstvo, da se vsi študenti dobro zavedamo res težavnega

je to naloga religiozne umetnosti, moramo zahtevati, naj umetnost vsaj ne preklinja, naj ne vabi človeka v močvirje, iz katerega se ne more več izkoptati. Ako mu ne more nuditi nič visokega, naj mu vsaj ne nudi nič nizkega.

Umetnost, ki vsebuje preveč poltenih elementov, degradira človeka, te pravice pa umetnost nima!

Kakor je vse delovanje človeka podrejeno etičnim zakonom, tako tudi njegovo udejstvovanje na polju umetnosti.

Kaj bi rekli o gospodarstvu, o politiki, o medicini, ko bi njih zastopniki trdili, da se ravna samo po »zakonih« svoje panoge, drugih zakonov pa bi ne priznavali?

Tedaj bi smel gospodarstvenik iskati neomejeno svoj dobiček brez ozira na desno in levo (mamonizem); politik bi smel lagati, preganjati drugomisleče ter uganjati korupcijo, zdravnik pa bi smel delati »Angelčke« s tem da pošilja še nerrojene otroke iz zibelke pod materinim srcem kar na drugi svet.

Bog ne daj, da bi bile vse te panoge oproščene vseh zakonov! Tedaj bi bil človeški rod zverinjak, kjer bi bil homo homini lupus.

Pij XI. ostro obsoja v »Quadragesimo anno« gospodarstvo, ki bi poslovalo »brez vsake misli na kaj višjega«. Isto obsodbo zasluži umetnost, ako pri

svojem delu ne misli na kaj višjega. Višji nego estetični zakoni, na katere se nekateri umetniki radi sklicujejo, so in ostanejo etični zakoni. Etika nikakor ne zanika estetike (poglej toliko sijajnih umotvorov, ki so estetični in etični ob enem), toda tudi estetika ne sme zanikati etike; umetnik se mora zavedati, da je njegova naloga kulturna, kultura pa mora človeka dvigati. Ali more dvigniti človeka »umetnina«, ki napačno poudarja n. pr. seksualne motive? Pa naj bi bila takšna slika po svoji »tehniki« in po koloritu še tako dobro izdelana, velika večina gledalcev bo žal gledala na motiv — in ne na umetnost.

Ali res nima umetnik v tako bogati naravi drugih motivov za svoje poklicno delo kakor erotične scene? Ali naj umetnost koncentrira vse svoje darove v to, da nam na sliki odkrije, kar človek v življenju spontano pokrije?

In sploh, ali zasluži kvalifikacijo »umotvora« delo, ki krši moralne zakone ali zapeljuje v zlo? Potem je tudi delo prebrisanega tatu umotvor!

Priznamo formi, kar ji gre; toda da bi nam smela nuditi umetnost radi form strup, tega ne more nihče dovoliti. Kristalna čaša je gotovo lepa; odkloniti pa jo moramo, ako nam kdo servira v tej čaši mesto vina gnojnice. — Umetnost hoče lepoto, in to je prav; toda naj nam je nudi tako, da nas vodi do absolutne LEPOTE, do BOGA!

Nadaljujemo svojo pot, naši cilji so jasni: Krščanstvo, globoko in dosledno, nam je osnova vsega. Naša borba gre za naše ljudstvo in njegovo bodočnost. Proti židovsko-kapitalistični boljševezaciji kulture se borimo za pravo krščansko ljudsko kulturo. Proti kapitalizmu in proti komunizmu hočemo federativne korporacije delovnih stanov kot naravno upravičene nosilke gospodarskega življenja. Proti dozdevni ljudovladi in proti absolutističnemu etatizmu se borimo za krščansko ljudsko državo! V tem je edina bodočnost slovenskega naroda in jugoslovanske države!

Speče straže?

Straže, ki na straži zaspijo, so slepe in gluhe, ne vidijo nevarnosti in ne alarmirajo pravočasno armade. Smo udje žive, ne pa mrtve Cerkve, zato ne smemo spat na straži. Večkrat pa se nam katolikom le pripeti, da zaspimo ali vsaj zadremljemo.

Dremajoči katolik je naiven in ne pozna modernega človeka; prijazne fraze, malenkostne koncesije ga še bolj uspavajo. V svoji naivnosti misli, da nasprotniki nimajo prav izrazitih, zlobnih namenov proti Cerkvi in krščanstvu. Zato se rad brati z nasprotniki tudi v idejnih vprašanjih.

Katolik, ki dremlje, ne mara zamenjati svoje prijetne sanjavosti z borbenostjo in odločno bojevitostjo. Saj bi to ne odgovarjalo prizanesljivi krščanski ljubezni. Res bodi ljubezen do človeka kot takega in do njegovih telesnih in dušnih potreb neizčrpna in neutrudljiva. Ko pa začne sovražnik udirati v notranje vrste katoliškega tabora in tam podira stebre, na katerih sloni dogmatična in etična zgradba Cerkve, pčtem je najosnovnejša dolžnost straže, da se dvigne in da se postavi nasprotniku v bran. Če se nam vsiljujejo in priporočajo nauki o umetnem splavu, o preživelosti in nemoci krščanstva, o izvoru duše iz gole stvari, o edino zveličavnem marksističnem nauku o človeški družbi itd., tedaj vemo, da imamo pred seboj krive preroke, ki prihajajo k nam v ovčji obleki, so pa v resnici volkovi.

Katolik, ki dremlje, ne zna razlikovati med vnanjo dekorativnostjo in notranjo bistveno ten-

denco, med taktiko in načeli. Na krivih prerokih vidi zgolj blesteče in lepe poteze ovce, prezre pa pri tem negativne in revolucionarne prvine volka.

Tako je mogel liberalizem izvajati svojo stopenjasto svetovno nadvlado, ker so omamljale njegove fraze o svobodi, človečanstvu in človeških pravicah dremajočega katolika, ki je pa pri tem prezrl notranje bistvo liberalizma: razkrajevalnost.

Dremajoči katolik, ki hoče biti hkrati moderen, ne govori rad odkrito o izvenprirodni dejavnosti hudiča in demonov, Kristus pa je stalno poudarjal, da je njegov poglaviti boj proti knezu teme, ki mori duše.

Dremajočemu katoliku je prešinil vse kosti posebno ta strah, da bi ga ne razkričali kot nemodernega, neznanstvenega, nazadnjaškega, otoplega za umetnost in estetiko. Tega strahu se morajo pravi stražarji otresti, vedoč, da v resnici stražijo v globinah krščanstva pravrelo umetnosti, lepote in resnice, ker odkrito priznavajo, da vsa lepota in resnica izvira iz Boga samega in da mora biti vsaj taka, da se da naravnati na Boga, oziroma da ga ne izključuje.

Hočemo biti vsaj taki stražarji, da nam ne bo mogel nihče očitati, da smo na straži spali ali da nas je volk z ovčjim oblačilom prekanil ali da smo se volka zbal.

V Franciji gre na bolje

Oživotvorjene ideje francoske revolucije so v Franciji za dolgo dobo zaustavile katolicizmu vsako pot v javno življenje. Notranja moč francoskih katoličanov je bila preslaba, da bi mogla preprečiti silni idejni in politični razmah svobodomislecev. Ti so začeli s pomočjo laičnih zakonov s temeljitim razkristjanjevanjem vsega javnega življenja. Vera je postala privatna zadeva, Cerkev je zgubila imovino, postala je navadno društvo, verski pouk je bil v novih — svobodnih šolah — prepovedan. Skratka: za francoske katoličane je nastopil nov položaj.

Novo razmere so prisilile francosko duhovščino in preostale zveste katoličane k močni notranji poglobitvi. Velike gmotne žrtve za vzdrževanje cerkva, duhovščine in verskih šol so dvignile verski idealizem in samozavest francoskih katoličanov. Zopet je zgodovina dokazala resničnost stavka: in vrata peklena je ne bodo premagala. Čim bolj jo preganjajo, tem bolj krepijo njeno notranjo moč. Cerkev trpi, pa raste.

Francoski katolicizem je zopet zaživel. Porodil se je močan katoliški tisk, verske privatne šole so začele opravljati veliko vzgojno poslanstvo. Notranja poglobitev in duhovna rast hočeta oblikovalno vplivati na zunanje, javno življenje. Zato je začelo katoliško mišljenje počasi pronicati v javne ustanove, javno šolstvo in javno življenje sploh. Uvideli so, da morajo imeti poleg privatnih šol svoje zastopnike tudi med učiteljstvom v državnih šolah, da morajo imeti mnogo katoliških srednješolskih profesorjev, strokovnjake na sedežih univerzitetnih stolic, da morajo katoličani voditi v literaturi, znanosti in umetnosti, da morajo v svoji lasti imeti radio in sploh preiti iz defenzive v ofenzivo.

Težko stališče ima katolicizem po francoskih velemestih, zlasti v Parizu. Pa tudi tu je v zadnjem času osnovano in se že vrši ogromno apostolsko delo. Pariški kardinal Verdier je nabral med francoskimi katoličani okrog 20.000.000 frankov za graditev novih cerkva v takozvanem »rdečem pasu« okrog Pariza. Okrog 80 cerkva že stoji, l. 1938 bo posvetil kardinal stoto cerkev v pariškem »rdečem pasu«. Majhne so te cerkve, pa vendar

dostojne celice za bivališče evharističnega Kralja med tem zapuščenim in razčepanim ljudstvom, za katerega se živ krst ne spremeni. Med temi ljudmi vrši že skozi več let velik apostolat študentovska in žosistična (delavska) mladina. Kot nekaka predstraža gredo v te ogromne zane-marjene predele; tu so si sestavili kartoteko vseh okrajev, ulic, hiš, nadstropij, stanovanj, družin, prebivalcev. Velika pridobitev so takozvane »knjige duš«, kjer je natančno zabeleženo gmotno in duševno stanje teh prebivalcev, število otrok, bolnikov itd. Z velikim karitativnim delom, s silno požrtvovalnostjo, ljubeznijo ter z globokim razumevanjem in gotovo ne brez milosti božje pridobivajo ti laični apostoli zapuščene delavske sloje po oddaljenih predmestjih zopet za Kristusa.

Poroštvo za bodočnost francoskega katolicizma je moderna katoliška mladina. Včlanjena je v neštete katoliških organizacijah. Najmoderneje, potrebam našega časa, duhu katoliške akcije in modernega apostolata odgovarjajoče organizacije so brez dvoma žosistovske organizacije: JOC (mladi katoliški delavci) JEC (študenti) JAC (kmetje) JIC (srednji stanovi) JMC (mladi mornarji). Katoliška akademska mladina si veliko prizadeva za gojitev globokega notranjega verskega življenja in vrši velik apostolat med ostalo mladino, ki ni katoliškega prepričanja. Najbolj iniciativni so mladi katoliški inženjerji in tehniki. Pet visokih socialno-gospodarskih šol v Parizu je skoraj popolnoma v katoliških rokah, tako med profesorji kot med slušatelji. Svež dih veje iz te mladine. Pariški akademiki se ne zadovoljijo samo z apostolatom med akademiki, ampak ga vrše tudi v delavskih predmestjih. Oni začno prvi misijonariti v »rdečem pasu«. Vsako nedeljo gredo med te zapuščene ljudi, ostanejo tam cel dan med delavsko mladino, poučujejo stare in mlade o krščanskem nauku, oskrbujejo najrevnejše s potrebnim živežem, jim preskrbijo podpore, jih seznanjajo s krščanskim socialnim naukom, vodijo v cerkve, organizirajo itd. Pri tem jim pridno pomaga delavska katoliška mladina. Podobno dela kmetijska mladina na svojem področju.

Francoske masé so še zaenkrat oddaljene od Kristusa, približuje pa se mu mlada inteligenca.

Oba, kapitalizem in komunizem sta si edina v tem, da jima je gospodarstvo namen in smoter življenja. Odtod zlo, ki ga povzročata človeštvu. Naš boj mora biti proti obema. Gospodarstvo je namreč le sredstvo življenja. Zato oznanjujemo krščansko naravno, organsko pojmovanje življenja, družbe in gospodarstva.

Družabni sistemi

Današnji družabni ustroj — posledica družabnega liberalizma — ima izrazit *razredni* značaj. Štirje so v glavnem razredi v obstoječem družabnem ustroju: samò-posedniški, samò-delavski, brezposelni in takozvani »srednji sloj«, ki deloma poseduje in dela, deloma pa živi od samega dela, ki pa je v primeri s proletarskim samò-delavskim razredom »boljše« plačano. Osnova in hkrati merilo *razredne* družabne diferenciacije je *imovinsko stanje* oz. odnos do kapitala in dela (posest kapitala in dohodek iz njega, dohodek iz kapitala in dela, dohodek iz samega dela, brez posesti kapitala brez dohodka iz dela — brezposelni razred). Ker je osnova razredne diferenciacije imovinsko stanje,

zato je povsem razumljivo, da so razredi v *stalnem* medsebojnem nasprotju. V današnji družbi se vrši razredni boj, ki sicer pod vsem skupno silo razmer končava redno s »sporazumom«, toda stanje po takem medsebojno *prisilnem* sporazumu (ker so interesi vendarle medsebojno vezani!) je le »oboroženi mir«. V tej večni borbi in stalni medsebojni napetosti, ki se od časa do časa sprosti v odprt boj, trpe splošni interesi družabne edinice. *Razred je samemu sebi namen, razredni boj pa sredstvo* za doseg tega namena. Tako je in ne more biti drugače, če so razredi osnova družabnega ustroja, razredni boj pa princip družabnega razvoja — kot je proglasil liberalistični individualizem.

položaja, v katerega nas je postavil čas in da moramo in tudi hočemo sami delati za izboljšanje. Nikakor pa ne mremo dopustiti, da bi kdorkoli našo stanovsko borbo demagoško izrabljaj v razne politične ali prekratne namene. — Akcija za vseučiliško knjižnico napreduje. Sklep ministrskega sveta za najem posojila 7 in pol milijona Din pri Drž. hipotekarni banki je dejstvo. Upamo, da bo tudi zadeva z načrti hitro urejena. — Tako zvani meddruštveni odbor in deloma tudi Akadem. ska akcija za izpopolnitev univerze sta si nadela še mnogo drugih akcij, kot akcijo za znižanje šolnin in taks ter akcije za anatomski, hidrotehnični in kemični institut. Akcijo za znižanje šolnin in taks podrobneje proučuje posebna komisija za spomenico, katero namerava izdati meddruštveni odbor, ter v njej kolikor mogoče statistično dokazati, da naš uradnik, kmet in delavec vsled skrajno nizkih dohodkov ne moreta nositi težkega bremena šolnin. V spomenici bo tudi predlog, po katerem naj bi se preuredile šolnine v tem smislu, da bi bili vsi, ki plačujejo do 1000 Din neposrednega davka, šolnine oproščeni, od 1000 Din naprej pa bi odstotek šolnine začeli z 10% progresivno naraščal za 1% za vsakih nadaljnjih 1000 Din. Mi bi pri tej priliki opozorili na visoke in nesocialne takse po laboratorijih. Največji bogatin in največji revež morata plačevati enako visoke takse (malenkostno število morebitnih oproščencev na stvari nič ne spremeni). Zato naj bi bile tudi takse, če že ne morejo biti odpravljene, odmerjene vsaj po socialni lestvici. V zadevi šolnin je Akadem. ska zveza že v juliju podvzela samostojno akcijo in je poslala dva svoja delegata na prosvetno in finančno ministrstvo, da tam intervirata. Finančni minister je takrat dal sledečo izjavo: na dosedanji finančni bazi, ki je dediščina od prej, državne finance ne morejo pogrešati 18 milijonov Din, ki jih vržejo šolnine. Vendar pa g. minister ne smatra tega študentovskega denarja za stalen fiskalni vir in bo skušal v bodoče reorganizirati šolnine na ta način, da jih bo znižal od 18 milijonov na 3 milijone in pol. — Meddruštveni odbor ima še drugo komisijo, ki zbira gradivo in študira osnutek za novo univerzitetno uredbo. — Vzporedno z akcijo za vseučiliško knjižnico se že nad eno leto vodi akcija za anatomski institut. Na medicinski fakulteti so razmere res obupne, saj se mora v prostoru, kjer ima prostora kakih 80 ljudi, gnesti okrog 200 slušateljev. Baje je postavka znižana na minimalni znesek 142.000 Din, s katerimi naj se opremi nova predavalnica, že sprejeta v letošnji proračun. Precej živahna je sedaj akcija za hidrotehnični institut, ki pa vsled pomanjkanja kreditov v Belgradu letos najbrž še ne bo prišel v poštev. Zaenkrat se bo začela v svrhu doseganja hidrotehničnega instituta vršiti propaganda na podoben način, kot je bilo svoj čas pri knjižnici. Naprošeni so strokovnjaki, ki naj strokovno utemeljijo potrebnost instituta, narkar bodo njihovi prispevki popularizirani v javnosti. Večjega razmaha potrebuje akcija za kemični institut, kakor tudi najnovejša akcija za doseg stolice za glasbo na naši univerzi. —

Občni zbor Akcije za izpopolnitev univerze bo 30. novembra.

Na občnem zboru »Savice«, društva slovenskih katoliških akademicarj, je bila izvoljena za predsednico tovarišica Slava Lipoglavškova. Novoizvoljena predsednica je razvijala program za notranje društveno delovanje, poleg tega pa se je možno zavzela za oskrbo novega društvenega lokala »Savice«, ki je za vsako uspešno delovanje res potreben. Pokazala se je tudi močna potreba po skupni menzi za akademice.

J. K. A. D. »Danica« je imela občni zbor dne 4. novembra. Iz poročil starega odbora se da sestaviti pregled čez vse delo, ki so ga vršili Daničarji v preteklem semestru. Poleg predavanj in sestankov so imeli člani »Danice«, kakor člani vseh naših društev sploh, največ dela s pripravami na evharistični kongres. Rečemo lahko, da je razen malenkostnih izjem vsak naš član doprinesel res dostojni delež k temu velikemu prazniku slovenskega ljudstva. Za predsednika novega odbora je bil izvoljen tov. Novak France. Po zanimivi debati o novem delu v društvu in na univerzi je bilo sprejetih več konkretnih sklepov, nakar je bil občni zbor zaključen.

Občni zbor J. K. A. D. »Zarje« se je vršil v soboto, dne 9. novembra v društvenem lokalu (Akademijski dom). Odborniška poročila so dala povod za zanimivo debato, kako dvigniti aktivnost članstva. Novi odbor bo skušal poživiti delo v raznih odsekih ter stati v stalnem stiku s članstvom, ki ga bo informiral zlasti glede naših zunanjih nastopov. Krepko se bo nadaljevalo lepo započeto delo v narodno-obrambnem odseku. Za novega predsednika »Zarje« je bil izvoljen tov. Knuplež Silvo. Polnoštevilna udeležba — razen treh ali štirih zadržanih tovarišev, so se udeležili občnega zbora vsi vpisani člani — nam priča, da hočejo resno prijeti za delo vsi, zavedajoč se nalog, ki v bodočnosti čakajo slovensko katoliško inteligenco.

Naši javnosti! Obstoječe gospodarske razmere so spravile tudi znaten del slušateljev univerze kralja Aleksandra I. v skrajno težak položaj. Beda in obup tareta mlade ljudi, ki so se po dolgoletnem studiju in mnogi tik pred izpitom ali celo tik pred ciljem svojih stremiljenj znašli pred težkim vprašanjem, kako si preskrbeti najnujnejše življenjske potrebe, ker so popolnoma ali vsaj deloma prenehale podpore od doma ali od javnih ustanov in ker so se tudi možnosti postranskih zaslužkov skrajno zmanjšale. Te razmere so privedle vso akademsko mladino do tega, da je v popolni složnosti in ob udeležbi kulturnih in strokovnih akademskih društev ustanovila »Jugoslovansko akademsko podporno društvo« v Ljubljani. Pokroviteljstvo društva so blagovolili prevzeti rektor univerze g. dr. ing. Samec Maks, ban dravske banovine g. dr. Nallačen Marko, prevzvišeni škof ljubljanski g. dr. Rožman Gregor, predsedstvo upr. odbora ter predsedstvo nadzornega odbora sta prevzela univerzitetna profesorja gg. dr. ing. Kral Alojzij in dr. Polec Janko. Pripravljani odbor je pod nazivom »Akcija za pomoč revnim akademikom« že v pretekli zimi od januarja t. l. da-

Ako pa se pogledimo v bistvo človeškega rodu in njegovega naravnega razvoja, pa moramo priti do nedvomnega spoznanja, da temelji naravno - historična diferenciacija človeškega občestva na raznolikosti družabnih funkcij. Ljudje, ki opravljajo enako ali sorodno družabno funkcijo — to je os, okoli katere se vrtili pretežni del človekove dejavnosti — po naravi težijo v poklicno skupnost svojega stanu, kakor se po sociološkem izrazoslovju imenuje ta družabna edinica. Stanovi predstavljajo naravno diferenciacijo človeške družbe; ta naravno-historična diferenciacija se ne da zabrisati, četudi dejanski družabni in gospodarski sistem po svojih posledicah družbo nasilno diferencira v razrede. Stanovi so konstantna kategorija družabnega sestava. Zaradi tega trpi človeštvo, propada družabno in gospodarsko življenje, kadar naravna diferenciacija družbe ne dobi svojih konkretnih oblik, kadar so stanovi latentni. Naravni strukturi je zadoščeno šele takrat, ko stanovi dobe svoje aktivne oblike javnopravne in samoupravne organizacije, ki jih je papež Pij XI. nazval — korporacije.

Proti privatnemu kapitalizmu, proti državnemu kapitalizmu komunizma in nacionalnega socializma, proti fašizmu hočemo federativne korporacije delovnih poklicnih stanov kot nosilke gospodarskega življenja!

Hodil po zemlji sem naši

Ko privozi vlak iz semiškega predora, se človek znajde v Beli krajini. Pred njim se odpre prostrana ravnina s kamenitimi njivami, s steljniki in brezovimi ter smrekovimi gozdovi. Kos slovenske zemlje, pozabljen in neupošteván — znan prav za prav le kot domovina Župančiča in po nekaterih, ki so tu živeli kot Kobe, Sašelji, Barle, in po svoji moči posredovali spoj narodnega bogastva Belih Kranjcev z ostalo slovensko kulturo.

Svoj čas so ljudje s te neplodne zemlje odhajali po svetu in trpeli za vsakdanji kruh. Srečnejši so se vračali v tujih krajih s polnimi listnicami, in na stara leta izpiti pripovedovali mladini o Ameriki, o Nemškem. Zdaj ni več tega. Čas za havziranje ni ugoden, le v prav poslednji dobi sme določeno število Kočevarjev, ki so naseljeni na goratem zapadnem robu Bele Krajine, v novo Nemčijo. Ko se na spomlad vrnejo, ne vedo dovolj visokih besed o tujini. Pri vinu slišiš njihovo samozavestno govorjenje in vzklike: Heil Hitler! Potem z brikostjo misliš na narodni ponos Slovencev.

V Beli Krajini so trtja, ki so prav letos imenitno obrodila. Včasih bi dobri trgatvi sledila boljše doba, zdaj je to vseeno. Naj bo letina še tako ugodna, še tako obilna, posledica bo ista: primerno nižje cene.

Religiozno vzgajanje

V »Času«, str. 18 l. XXX. (Iz psihologije religioznega vzgajanja.) beremo: »Religiozno vzgajanje... ima svojevrsten način spoznavanja resnic in vrednot... ni samo razumsko in šablonsko... V religioznem vzgajanju ne gledamo posamnih resnic skozi določeno vsebino logičnih pojmov, temveč skušamo biti čim neposrednejši. — ... Vzgajanje je vzbujanje svoje vrstnega, neposrednega načina spoznavanja, s čimer ga hočemo ločiti od duhovnega ali vsebinskega. Po njem dojemamo neposredno z doživljanjem samim, ne z logično razčlenbo in posredovanjem pojmov... Za to spoznavanje imamo samo en spoznavni akt, ki ga imenujemo doživetje. Z doživetjem spoznamo na najneposrednejši način... način resnice in vred-

Zato današnja družba sama v sebi hira in se razkrajja, ker je polna notranjih, na danes dani osnovi nepomirljivih nasprotstev. Skupne naloge in interesi vsega človeštva ostajajo neizpolnjeni. Dobrine se krivično razdeljujejo. Gospodarska produkcija je v anarhiji. Zemlja se spreminja v bojišča in pogorišča. Nespametni zdravniki pa zopet iščejo leka iz tega razsula v umetnih in prisilnih rešitvah. Nenaravnost hočejo zamenjati s profinaravnostjo. Liberalno-kapitalistični sistem hočejo nadomestiti z etatistično-kapitalističnim sistemom. Ne vedo pa, da ne gre za matematično skonstruirane umetne sisteme, temveč da se prizna in uzakoni sestav človeške družbe kakor je položen v njeno naravo. Za to gre, da se ne postavljajo prisilne avtoritete in »sistemi«, temveč, da dobe vse naravne družabne edinice človeškega občestva svoje naravne naloge in pravice uzakonjene. To pa vodi k obliki samoupravne ljudske države, v kateri bodo lahko tudi stanovi svoje naravne pravice in funkcije udeleževali na priznani javnopravni in samoupravni osnovi.

V Beli Krajini je lesa: kostanjevega, hrastovega, bukovega — kakršnega hočeš, a kupčije nikake. Edino veliko podjetje je Jugoles v Črnomlju, ki izsekava obsežne Auerspergove gozdove za Sredgoro in Sv. Frančiškom.

V Beli Krajini je revščina, ki žal najde razumevanje le določeno dobo pred volitvami, potem vse obmolke. Ako pride suša, se zaslišijo glasovi o nujni potrebi vodovodov ali vsaj vodnjakov. Oblast potem recimo pošlje dva avtomobila, ki oskrbujeta z vodo nekaj vasi v tem delu, medtem ko se na drugem mučijo ljudje in živina, da ne obnemorejo od žeje, ako že pridelki usihajo na peščenih zemlji.

Beli Kranjci si želijo izboljšanja. Oni bi radi videli izboljšanje, čutili olajšanje. V stiski in obupu vzklikajo včasih ljudem, ki obljublajo, da bodo vse prav naredili: veliki gospodi znižali plače, inozemske uslužbenke pognali čez mejo, odpravili dvojne službe, znižali davke, zvišali cene kmečkim pridelkom, žigosali denar, krivice popravili.

Bela Krajina kliče. Temu klicu ne odpomorejo besede, le dejanja ga utešijo. Priskočite Beli Krajini na pomoč. Kaj vse Beli Kranjci potrebujejo, bodo že sami povedali. Le končali ne bodo tako hitro.

note... mogoče bomo bistvo doživetja še bolj razumeli in doživeli, če ugotovimo, da je v doživetju nek način intuitivnega spoznavanja, pri katerem neposredno zagledamo resnico... Religiozno vzgajati pomeni... pomagati mu do tega, da res pristno doživi in začuti ter osebno sprejme religiozne vrednote... Človeka vzgajamo religiozno tako, da mu je vselej edini razlog za njegova religiozna dejanja doživetje in občutenje religioznih vrednot... ako so vsa verska dejanja... molitve itd., vselej vrednostno in doživetnostno utemeljena, izvirajo vselej iz notranjega religioznega bistva... Religiozno vzgojenemu človeku se ni treba siliti k religioznim dejanjem...<

Nekaj opomb k tem izvajanjem. Marsikdo, ki bo bral te vrste, bi mogel dobiti vtis, da je religiozno spoznavanje neposredno, intuitivno, svojevrstno, prvinsko, pred intelektualnim spoznavanjem ali brez intelektualnega spoznavanja in da je tako čisto svojevrstno spoznavanje ločeno že od prvega hipa od intelektualnega spoznavanja, kot bi človek imel neko posebno religiozno dojemajočo zmožnost, ki bi bila poleg intelektualne možnosti samostojna. Če bi se besede v takem smislu razumele, bi to bila usodna zmeta. Spoznavanje je samo eno in to je intelektualno, umsko, po logičnih pojmih. Pač pa tako umsko pojmovno spoznavanje vzbujava

človeku ugodje in neugodje, občutke, teženje, hotenje, averzijo, akte, ki spadajo k čutnemu ali umskemu teženju. Versko spoznavanje resda ne sme biti zgolj umsko, drugače bi to bilo pač lahko samo filozofiranje o religiji, slediti morajo takemu spoznavanju čuvstva, ki prevjamejo človeka, recimo strah, ljubezen, radost itd. Nadalje za religiozna dejanja večkrat niso edini razlog doživetje in občutenje religioznih vrednot kot takih, večkrat se mora človek siliti k religioznim dejanjem, n. pr. obvezni molitvi, čeprav ne občuti posebne vrednote. Kljub temu je taka molitev religiozna, ker jo opravlja iz pokorščine kot dolžnost itd.

lje vršil nabiralno akcijo, s pomočjo katere mu je uspelo nuditi podpore okrog 30 akademikom večinoma s hrano, deloma tudi z obleko in perilom. Započetno akcijo Jugoslovansko akademsko podporno društvo nadaljuje ter prosi za uvidevno naklonjenost vse naše javnosti. Darovi naj se pošiljajo na naslov: »Jugoslovansko akademsko podporno društvo«, Ljubljana, Univerza, ali na poštni čekovni račun: Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani, št. 10.072. Vsak tudi najmanjši dar bo društvo in vsa akademska mladina znala hvaležno ceniti in izražata že v naprej svojo iskreno zahvalo.

Za »Jugoslovansko akademsko podporno društvo v Ljubljani«:

Škofje France, dr. ing. Kral A.
tajnik predsednik

Radi priobčujemo prošnjo, s katero se obrača Akademsko podporno društvo na usmiljena srca. V informacijo naših čitateljev dostavljamo, da obstoja v Ljubljani že sedmo leto Vincencijeva konferenca za akademike, ki že sedmo leto deluje na temelju krščanske ljubezni, uvaja akademike v karitativno delovanje, ter je tekom svojega obstoja razdelila že nad 100.000 Din revnim akademikom, jim preskrbela instrukcije, hrano, obleko itd. Revščina med akademsko mladino je velika in bosta imeli obe podporni organizaciji veliko polje za svoje delovanje.

drugod

Tudi kri akademikov teče v Mehiki. V socialno in politično zaostali latinski Ameriki predstavljajo akademiki važen činitelj v javnem mehiškem življenju. Ko jim je krvavi režim 1. 1933. hotel vzeti vse svoboščine, so jih po trdi borbi, ki jo je zaključila splošna stavka, le ohranili in so postali v splošni brezpravnosti in navalu marksističnega nauka simbol narodovega stremljenja po kulturi in svobodi. Bili so glavni borci proti uradnemu uvajanju marksizma v ljudske in srednje šole, borili so se proti guvernerjevemu ukazom, da se zapro univerze, dijaštvo so pošiljali med narod in se sami spopolnjevali v krožkih v spoznavanju najbolj perečih narodnih vprašanj. Edino v tem so grešili, da so precenjevali uspeh stavk v Mehiki. Prevranani nad uspehom stavk v deželi nasilja so plačali svoje delo v korist narodu in veri in svojo borbo proti nepravilnemu poseganju države v akademske svoboščine z lastno krvjo. 15. julija 1935 je padlo v Villahermosi (Tabasco) na ulici troje akademikov, pet pa jih je bilo težko ranjenih vključno garancijskemu pismu prezidenta Cardenas, da se jim ne bo nič zgodilo, če gredo volit v Villahermoso, odkoder so zbežali pred nasilji guvernerja Canabala. Istega dne so ustrelili dva katoliška akademika tudi v Monterreyu, ker je dijaštvo protestiralo proti prepovedi guvernerja, da bi »Narodna dijaška zveza« sprejela katicizem (ker je po uradnem štetju 1. 1930. 90 odstotkov katoličanov).

Pogreb žrtev režima se je razvil v veliko manifestacijo za ideale kat. dij. mladine. Pod

Pravijo, da smo fanatiki in reakcionarji. Če je fanatizem doslednost v načelih in reakcionarstvo volja, ostati katoliški, smo mi na to ponosni!

Ostanimo zvesti narodu

Bilo je zadnje nedeljo mojih počitnic. Popoldne sem še predaval na sestanku prosvetnega društva. Da mi žele sreče in blagoslova v novem življenju, so mi dejali ob slovesu in še pristavili prošnjo, da ostanem zvest idejam in idealom, za katere sem nje navduševal. To je bli prošnja kmetske mladine, izrečena študentu v slovo, ko je odhajal na univerzo.

Dogodek je sam po sebi malenkosten, a kaže na žalostno dejstvo, da se kmečka mladina boji, da se ji bodo njeni akademiki na univerzi odtujili. Kmečka mladina čuti, da je najvišja narodna institucija postala nevarna njenim tovarišem. Akademika svoboda se izrablja za komunistično agitacijo.

Tragika slovenske inteligence se zopet pojavlja. Slovenska inteligenca ne zna hoditi vzporedno s svojim narodom. Tega ni umela v liberalnem duhu zrasla in vzgojena inteligenca prejšnjega stoletja, tega ne ume tudi del današnje akademske mladine, ki se, sledeč peščici kričavih agitatorjev, udaja zgolj negativnemu in destruktivnemu boljševizmu, ki je v dejanskem življenju že doživel polom in daje koncesije svojemu zahrbtnemu sovražniku — kapitalizmu. Vkljub vsemu naglašanju enotne slovenske fronte se ta del akad. mladine odtuja svojemu narodu, ki mu je boljševizem v gospodarski kakor tudi v kulturni obliki popolnoma tuj. In, kakor je liberalna inteligenca zanesla liberalne ideje v naše kulturno življenje in ga tako inficirala, da so zboleli tudi katoličani, prav tako hoče tudi današnja levičarsko usmerjena akademska mladina prodreti v naše kulturno življenje, kar ji je, žal, že uspelo. Sicer je res, da se večina levičarjev ob koncu akademskih študij spreobrne v povsem lojalne državljane (celo v odbore novih političnih strank silijo — da bi dobili službo, seveda) toda levičarska usmerjenost prehaja v vse naše kulturno življenje. Svojo tradicijo zapuščajo novim generacijam, v kolikor so dostopne zanjo, in opiraje se na levičar-

ske smer na univerzi nam nudi gledališče že dela z izrazito komunistično tendenco, kino prav tako, da o levičarsko usmerjenih revijah in leposlovnih delih ne govorimo.

Komunisti so si v skoraj izključno iskreno in globokovernem slovenskem narodu uzurpirali mesto, ki jim nikakor ne gre. In v interesu duševnega narodnega zdravja je, da to mesto zapuste radi ali neradi. In dolžnost katoliškega dela akademske mladine, ki se rekrutira večinoma res iz najštevilnejšega dela slovenskega naroda je, da to prodiranje komunizma v kakršnikoli obliki ustavi. Drugi ga ne bodo. Frazerski nacionalizem je odpovedal.

Močna povezanost z narodom, ki jo predvsem krepí in utrjuje svetovno-nazorna edinost, nam nalaga dolžnost, da si vsi in vsak ustvarimo jasno in določno katoliško svetovno-nazorno usmerjenost. Kot katoliški akademiki moramo budno paziti na vse kulturne pojave v našem narodu. Vsako idejo in vsako gibanje moramo oceniti po svojem svetovnem nazoru, in svojo oceno javno povedati, da ljudstvo ne bo nasledilo lepi obliki in sprejelo svojemu narodnemu zdravju škodljivih in svojemu bistvu kvarnih nazorov. Apliciranje katoliških načel v zasebnem in tudi v javnem življenju moramo izvesti na vsej črti, da bo konec enkrat kulturnega boljševizma, ki pripravlja ugodna tla za idejni odpad inteligence od naroda. Prosvetna društva in katoliška akcija na deželi čakajo delavcev. Ljudstvo čaka vodnikov, da ga v dobi, ko zopet zmaguje katoliška misel v življenju, popeljejo mimo vseh sodobnih zmotnih nazorov iz idejnega kaosa k polni katoliški resnici. In to brez kompromisov na levo in desno. Ljudstvo še zaupa v katoliško akademsko mladino in prav od nje pričakuje vodnikov v boljšo in bolj katoliško ureditev vsega narodovega življenja. Vračajmo mu zvestobo za zvestobo!

Nova zapoved

»Novo zapoved vam dam, da se ljubite.« In res so stari pogani, opazujoč življenje kristjanov, začudeni vzklikali: »Glejte, kako se ljubijo.« Bogve, če bi mogli tudi moderni pogani isto ugotavljati na vseh sodobnih kristjanih. Saj velja krščanstvo, predvsem kat. Cerkev, mnogim kot zaščitnica kapitalizma. In sovjetski letak predstavlja Kristusa kot dobro rejnega bančnega ravnatelja, sedečega na skrini denarja. Gotovo je v tem mnogo kri- vičnega, zlobnega sovraštva in huj- skanja brezbožnikov, posebno še, kar

zadeva kat. Cerkev samo kot institucijo. Kat. Cerkev je vedno oznanjala ljubezen do bližnjega kot glavno zapoved, vedno je obsojala mamonistični kapitalizem (Rerum novarum, Quadragesimo anno itd.), niso pa vedno izpolnjevali v zadostni meri te velike zapovedi katoličani, niti večina današnjih katoličanov ne. Kako moremo z mirno vestjo jesti dosita, ko pa vemo, da naš bližnji, eden izmed onih najmanjših, brat Kristusov in naš, umira od lakote, gine od žeje, zmrzuje, ker nima ne obleke in ne drv, morda še stanovanja ne, kako moremo

vplivom tega pogreba je moral odstopiti celo guverner Canabal. Največji listi so poročali, da je vsa spominska svečanost izvenela v mogočen protest proti nezakonitemu in nepravičnemu in krutemu postopanju drž. oblasti. Govorniki, med njimi prof. prava dr. Morin in ex rektor univerze v Mexiki, pa so povdarjali misel, da bo prelita kri prav gotovo rodila sadove in uspehe katolicizmu navzlic vsemu nasilju in krivici.

SREDNJA ŠOLA

Naš list si je na srednji šoli pridobil že mnogo prijateljev, ki naše delo pazno zasledujejo in se že pripravljajo, da ob svojem času ev. sami stopijo v naš krog. Toda, žal moramo ugotoviti, da se na nekaterih zavodih širjenje Straže preprečuje in zabranjuje. Začuden nad tem početjem smo se obrnili na merodajno mesto in zvedeli, da je Straža dovoljeno širiti med srednješkolskim dijaštvom tudi na zavodih samih in da ne obstoja nobeno navdilo, kaj šele zakon, ki bi to prepovedal. Saj bi bilo tudi čudno, da bi se prepovedal list, ki ima za enega izmed glavnih namenov zatreti prodiranje marksizma na srednje šole. (To priobčujemo merodajnim faktorjem in našim prijateljem v vednost. Op. ur.)

Kot že nekaj let sem, je tudi letos vodstvo Marijanskih kongregacij izdalo ličen koledarček za kongreganiste. Poleg navadnega koledarskega gradiva in vsakoletnega dodatka poštne pristojbine, matematičnih formul, nem. in fr. glagolov, posveča največ pozornosti dijaškemu življenju na univerzi v orientacijo novincem in pa srednješolcem. Daje vpogled v delovanje kat. akad. organizacij in A. Z., omenja akad. domove in edino neodvisno menzo Vincencijeve konference. H koncu še pravilno poudari pomen in važnost »Straže v viharju« glasila katoliških slovenskih akademikov. Stane 6 Din. Priporočamo!

Pax Romana je naslov mesečniku, ki ga v smislu sklepa letošnjega kongresa v Pragi izdaja kat. mednarodno dijaštvo »Pax Romana«. Kot namen si je postavil, da hoče zasledovati v modernejši obliki pazljivo in obsežneje glavne naloge: da služi kot vezni organ med dijaškimi zvezami in med kat. akademiki vseh kontinentov, ki jih družijo trojna enakost, mladost, studij in vera, da je njihovo glasilo v katoliškem in mednarodnem življenju in da vzpodbuja k aktivnosti in delu vseh v smislu skupnega ideala: Pax Christi in regno Christi. Prva številka prinaša poročilo o XIV. kongresu Pax Romanae v Pragi, poročila Zvez in poročila sekretarijatov. Pretežni del člankov je francoskih, nekaj pa nemških.

**Podpirajte
pokret
katoliške
mladine!**

trditi, da ljubimo Boga, ko pa na vrata pribijamo listke: »Beračenje prepovedano!« Kako moremo hoditi k obhajilu, zakramentu ljubezni, ko pa se s studom obračamo od razcapanega reveža? In vse to danes, v času krize in stiske, ko beda gleda izza vsakega opla! Ali je to ona ljubezen, o kateri je Kristus dejal, da nas bo svet spoznal, da smo Njegovi učenci ali pa morda velja tudi nam Njegov: preklet!... lačen sem bil in mi nisi dal jesti...?

Gre za nov način požrtvovalnosti in odpovedi. Naša doba nas stavlja pred dilemo, ali je naša požrtvovalnost, heroizem naše ljubezni večji kot požrtvovalnost, sovražstvo komunizma. Ta dokaz moramo brez dvoma doprinesti, tu gre za obstoj krščanstva. Priznati moramo, da mnogi katoliki, ki hočejo še kazati videz krščanstva v javnem in privatnem življenju, nimajo smisla za pravo krščansko ljubezen. Ali ni potrebno, da začnemo vsi v dejanjih izvajati pravi heroizem krščanstva. Prišel je čas, ko moramo zanesti kot apostoli ven v svet misel in idejo: delimo prostovoljno, kar imamo, s svojim bližnjim. V proračune tovarn, trgovin, vsakovrstnih podjetij, se mora uvrstiti nova postavka, ki se glasi: polovico vsega dobička gre delavcem, revnim bratom itd. Beremo razne izkaze dividend rudniških podjetij, bank itd. Edina dividenda v bodočnosti bi morala biti: za reveže, za brezposelne itd. Strašne krize, ki jih preživljamo, končno ne bodo premagale razprave o gospodarskih vprašanjih, ne diplomatske konference, niti ne sijajno opremljene šole, niti ne sijajne cerkvene

stavbe. Glavni zaklad, ki ga mora Cerkev za vsako ceno braniti, so reveži, vdove, brezposelni, lačni in bedni. Naša ljubezen mora danes zavzeti svetovne dimenzije in heroične oblike; mi bi ne smeli trpeti med nami dijakov, ki nimajo zadostne hrane in obleke, ne najbolj udarjenih inteligentnih proletarcev, ki se skrivajo, ker nimajo službe in življenjskega cilja, ne brezposelnih delavcev, ki tavajo brezumno od vrat do vrat, ker so izgubili smisel življenja, ker jim nihče ne da dela. Naši skupni napor bi morali brezpogojno te strašne rane v naši družbi odpraviti. Siliti moramo moderne pogane, da spet onemijo pred heroizmom naše ljubezni. Krizo morajo in bodo rešili edinole možje in žene, ki bodo v nadnaravni in nadčloveški ljubezni žrtvovali najprej samega sebe in s svojim zgledom vžgali plamen heroične ljubezni tudi v drugih.

Ta duhovna »revolucija« naše miselnosti je potrebna, če naj prepotrebna reforma gospodarskega kapitalističnega sistema resnično reši človeško družbo. Najboljša reforma sistema, njegovih oblik in ustanov bi brez te heroične miselnosti samoodpovedi, žrtve ljubezni bila prazna oblika. Čeprav bi danes hotel posamezni podjetnik v svojem podjetju uvesti n. pr. popolnoma novo razmerje med delavstvom in podjetjem, bi ga sovražni trust kapitalistov takoj uničil. Ta miselnost mora priti v novih zakonih do izraza, tako da bi bila vsa podjetja vezana na bratsko delitev vseh vrednot in dobrin.

Hočemo novo življenje, v katerem neurejenost in protinaravnost socialnih in gospodarskih ustanov in naprav ne bo ovirala rasti krščanske kulture in morale!

39 mesecev v Rusiji

A. Rudolf (pseudonim), ki je bil nad dve leti v Rusiji, je izdal knjigo »39 mesecev v Rusiji«. Knjiga je izšla v češčini, izide pa tudi v drugih jezikih (francoščini, ruščini, španščini). A. Rudolf je bivši član francoske komunistične stranke, moskovski dopisnik »Apel des Soviets« v Parizu, odbornik »Rdečega internacionalnega odbora«, nekaj časa namestnik glavnega urednika »Rote Zeitung« v Leningradu itd. A. Rudolf je v tej knjigi izpovedal, da je spoznal resnico komunizma v SSSR in je prelomil s komunizmom. Največ razpravlja o stari in novi ruski inteligenci. Stara inteligenca, ki je bila komunizmu kakorkoli neprijazna, je sedaj v pregnanstvu ali sploh ni več pri življenju. Sprva, ko so bili v zadregi, so še nekam prenašali starejšo inteligenco, pozneje pa so jo nadomestili z novo, iz mlajših delavcev vzgojeno, ki pa se ni mnogo zastopila na upravo. Profesorjev in kulturnih delavcev pa je sploh primanjkovalo. Le polagoma so se mogli upreti na novo, boljševiško garnituro.

Ko govori A. Rudolf o sedanji ruski inteligenci, jo porazdeli v več skupin. V prvo skupino spadajo oni, ki se hočejo posvetiti le znanstvenemu študiju in stremijo za tem, da bi v službi dobili taka mesta, kjer bi jim nihče ne ukazoval. Takih je zelo malo. V drugo skupino spadajo oni, ki sicer niso komunisti, ki pa računajo s tem, da je vsled vladajočega sistema zelo ugodno biti komunist. So to ljudje, ki jim gre za lastno korist. Takih je zelo mnogo. Tretja skupina, pravi komunisti fanatiki, ki so prepričani, da je v komunizmu resnica. Teh je pa malo. Najštevilnejša je četrta skupina; so to tehnični strokovnjaki, ki so delali prej po tovarnah, pa niso hoteli ničesar slišati o politiki. To prepuščajo drugim.

V politiki so se smeli udeleževati v začetku le najzaneslivejši strankini pristaši. Pozneje pa so do-

ločili, da se inteligenca naj »pripusti« k javnemu delu. Dovoljeno »zaupno« delo obstoja v sledečem:

1. Vsak inteligent mora biti član »prostovoljnih« društev, n. pr. Aviaohima (društvo za pospeševanje aviatike in kemije), Mopra (mednarodna rdeča pomoč) itd.

2. Udeležba na raznih shodih in sestankih, na katerih predava 5—10 minut kak komunist, nakar vpraša predsednik, če se kdo oglasi k besedi. Na koncu se brez glasovanja »soglasno« sprejme prilična resolucija.

3. »Prostovoljna« udeležba pri demonstracijah, manifestacijah, pozdravih delegatov, voditeljev itd.

4. Najvažnejše javno delo inteligentov je v tako zvanih političnih krožkih. Tu se berejo in razlagajo odločbe vlade.

Zelo neprijetno delo je v takozvani kontrolnih organizacijah. Oblasti včasih hočejo, da tu in tam mora najti kako napako. Še slabše je uradno delo na kmetih. Tu morajo nadzorovati pridelke žita, živine itd. (kolhozi!). Ni čuda, če kmetje vladne agente sovražijo. Večkrat morajo resnične podatke popravljati, resnično ljudsko mnenje zamolčati. Inteligenca, ki je sovjetom odkrito povedala neprijazna ljudska mnenja, je bila kaj hitro pregnana in uničena.

Nekaj odgovorov, ki jih je dal A. Rudolf na vprašanja o razpoloženju med kmetskim prebivalstvom: Ali so se kmetje sprijaznili s kolhozi? Ne; če bi bilo dovoljeno iz njih izstopiti, bi že davno razpadli. Ker so kmetje že prisiljeni stopati v kolhoze, ali se ne sprijaznijo z mislijo, da bi bilo vendar možno, da se v njih udeležujejo? Vsak vidi, da dobi za svoje delo le toliko hrane, da ne umre od glada. In vsak ve, da predpostavljeno izrabljajo svoj položaj. Vsak dela le toliko (in zato)

da bi ne bil kaznovan za zanikrnost (odtrganje še tiste bore hrane, ki jo dobi). Kakšno je stanje živine? Število živine stalno pada. Ljudstvo je domač kruh in zelenjavo (krompir). V Moskvi se prodaja meso le delavcem — kajpada komunistom; Prva kategorija dobi 2 kg mesečno, druga 1 kg; ostali prebivalci mesa ne dobivajo. Ali je res, da obstoja mnogo privatnih trgovin in da se tam mnogo kupuje? Po sovjetskem pojmovanju jih je mnogo.

V celem Leningradu jih je kakih 100 (Petrograd ima 2 milj. prebivalcev). V Moskvi jih je še več. Toda v celi Moskvi se jih lahko posluži od 3,660.000 prebivalcev kakih 10 tisoč. Ostali nimajo denarja. O stanovanjih pravi A. Rudolf, da v Moskvi grade letno par lepih stanovanjskih kasarn, toda v njih dobi stanovanje le neznatna manjšina »pravovernih.

Ali se stanje v SSSR kaj zboljšuje? Stalno se slabša.

Mnogi izmed tistih, ki so z omalovaževanjem gledali na naše delo, so že spoznali, da se bomo katoličani samo z brezpogojno načelnostjo uspešno borili za svoje pravice.

Judovstvo, komunizem, framazonstvo

Pestro se prepletajo življenjske oblike, kdo bi jim mogel vedno določiti smisel in pomen? A vendar se včasih pojavi tudi katera, ki se trudi zakriti svoj izvor, svoj smisel in namen, pa ji ne uspe.

V zgodovini tako hudo udarjeno judovstvo se hoče maščevati. V svoji zagrenjenosti zaradi krivice, ki jih je pretrpelo, se je ob talmundu preželo duha mesijanizma, da bo prišel čas, ko bo zavladalo vsemu svetu, ko bo ono stopilo na vrat zatiralcem. Po vsem svetu razkropljeno je enotno, ista misel ga druži. Taktika je lahko pri enem takšna, pri drugem drugačna, lahko je drugačna danes, kot je bila včeraj, a misel po svetovni nadvladi je duh, od katerega judovstvo živi.

Judovstvo se druži s framazonstvom. Že od vsega početka so silili Judje v ložo. Seznam iz l. 1734. vsebuje že judovska imena. Res se je pojavil odpor proti sprejemanju Judov v framazonske lože, a končno so Judje prodri. Prerili so se celo do prvih mest in danes je framazonstvo sredstvo v judovskih rokah.

Judovstvo pa si je tudi od vsega začetka sem uzurpiralo vodilno mesto v marksizmu (od Marxa pa do Lenina) in komunizmu. Danes vodijo v SSSR politični urad, zunanjo in notranjo politiko, zunanjo trgovino, prehrano, poljedelstvo in industrijo, finance, politično upravo, vojsko, promet. Revolucija ni bila ruska, bila je judovska in je samo novo sredstvo na poti za uresničenjem mesijanizma.

Zato ni prav nič čudno, da so se framazoni toliko trudili, da so spravili SSSR v ZN, zato ni čudno, da se je Herriot vozil na obiske v Moskvo. Jud tu in tam. Če je a enako b, in če je a enako c, mora tudi b biti enako c. Povsem preprosto in vendar mnogi ne doumejo.

Tako so se našli trije bratje, ki so vendar končno le eden. Judovstvo je osnova, framazonstvo in komunizem sta le priveska, le sredstvi, sicer važni in upoštevani, a vendar le v službi. Vsi so mednarodni, ker je judovstvo raztepeno po celem svetu in ker hoče vladati nad celim svetom. Sredstev ne izbira, metode prilagoja času in kraju primerno. Zanimiva je n. pr. listina iz l. 1489. Franc. Judje iz Arlesa, Aixa in Marseillea so se obrnili s prošnjo na tajno judovsko vlado v Carigrad, naj jim

svetuje, kaj naj store, ko jih kralj sili k prestopu v krščanstvo, ko jim kristjani jemljejo nepremičnine, podirajo templje itd. Odgovor, ki ga je podpisal »knez Judov iz Carigrada« je nad vse zanimiv. »Veliki svet in rabini« so jim nasvetovali, naj prestopijo v krščanstvo, »v srcu pa ohranite Mojzesov zakon,« prepuste naj nepremičnino kristjanom, »otroke pa vzgajajte za trgovce in tako oropajte kristjanom premoženje« itd. Pismo ruskega oficirja Sunderja, Juda, ki je padel 9. XII. 1919 na estonsko ruski meji je visoka pesem judovske zmage v ruski revoluciji. Naslovljeno je bilo na tajno judovsko organizacijo. In znana baselska resolucija zahteva, da se krščansko ljudstvo popolnoma gospodarsko, kulturno in moralno uniči. Izrecno zahteva n. pr. da morajo tovarnarji živil in poživil primešati v nje snovi, ki polagoma razkrajajo telesa in zdravje kristjanom. Prostitucija je judovska institucija, svobodna ljubezen je zrasla na njihovem zelniku. A sami žive drugače. Socialna indikacija pri njih ne pride v poštev ne samo zaradi tega, ker so dobro situirani, ampak predvsem zato, ker se predobro zavedajo, da je od zdravega in mnogoštevilnega potomstva odvisen njihov mednarodni položaj. Največje tovarne alkohola so v judovskih rokah, dasi sami alkoholnih pijač ne uživajo. Šminke, puder, parfum forsirajo Judje. Zato je Hitler dal izobesiti v vseh javnih lokalih napise kot: »Die deutsche Frau trägt lange Haare! Die deutsche Frau schminkt sich nicht!« Judovskim interesom služi framazonstvo, ki se odeva s krinko humanitarnosti. Danes se udinjajo nacionalizmu, da se preko njega dokopljejo do odločilnih političnih mest, da morejo tako nemoteno kometirati s SSSR. Tako doživlja judovstvo dvojno zmagoslavlje: »krščanske« države priznavajo formalno-pravno judovskega kretena, zboljševizirano Rusijo in »krščanske« države formalno-pravno pristanejo na izvajanje judovskega programa. Tako framazonstvo pripravlja komunizmu prosto pot v evropske države, da jih podminira in pripravi spodobne za nastop judovskega mesianizma.

Judje (Zaharov, Rotschild itd.) imajo danes svetovni kapital v rokah in s krutim kapitalističnim sistemom uglajajo pot revoluciji. Judje hočejo izvesti revolucijo. Judovsko-boljševiški sistem in framazonstvo-judovski kapitalizem imata skupni cilj.

POGLED Z NEBOTIČNIKA

Tuje dete dne 27. oktobra v dramu. Predstava se je spremenila po »zaslugi« gotove publike v manifestacijo za boljše vizem in sovjete. Razdeljena je bila ta gotova publika po galeriji, po sedežih in stojiščih v parterju. Klici »živela petletka«, »živeli sovjeti« so odmevali po dvorani. To naj bi bilo naše narodno gledališče, hram narodne kulture. Kako to, da uprava gledališča nudi vprav tako izizvalno umetniško hrano nam Slovincem? Kako to, da na repertoarju našega gledališča ni več bolj krščansko usmerjene, moralno popolnoma nepoprekljive snovi.

Ples v Savoju: film, ki ga je vrtel v dvorani hotela Union kino »Union«. Dan vernih duš je bil kaj malo pripraven za ta film. Sploh smo pa mnenja, da ta film v tej obliki ne spada v kino »Union«. Podobne hrane nam nudijo druga kino podjetja v izobilju! Dosti lega.

Urednik in lastnik »Književnosti« in sodelavec pri »Sodobnosti«, »Ljubljanskemu Zvonu« in »Življenju in svetu« g. Bratko Kreft je v 7.—9. št. »Ljubljanskega Zvona« med drugimi zanimivostmi napisal tudi tole:

»Slišali smo, kako si slovenski liberalec ni znal v politični borbi drugače pomagati, kakor da je kričal »Dol s farji«, istočasno pa je mahal z roženkrancom, da pokaže volilec, da ni proti veri.«

Ta lepa misel je izražena v članku o Tumi in sicer primerjalno, da pokaže boj staronaprednjakarjev proti veri v razliki z »znanstveno« borbo proti religiji kot jo vrše marksistični mladonaprednjaki. (Kakor znano izdaja »Ljubljanski Zvon« »Tiskovna zadruga«, katere odbornik je med drugimi tudi g. Albert Kramer.) »Jutro« pričenja svojo oceno te številke »Ljubljanskega Zvona« s temi besedami: »Trojni zvezek Ljubljanskega Zvona, ki je izšel te dni, odlikuje polg zajetnega obsega mnogovrstna in živahna vsebina.«

KNJIGE

Selma Lagerlöf: Klara Gulleborg

Jugoslovanska knjigarna nam je kot 21. zvezek Leposlovne knjiz. dala prevod enega novejših del velike švedske pisateljice Selme Lagerlöfove. Lagerlöf, svetovnoznana umetnica, ta Rafael pripovedna umetnosti XX. stol., je Slovincem znana že po svojem najboljšem delu »Gösta Berling«; čigar prevod nam je oskrbela »Modra ptica« in še po nekaterih drugih manjših in večjih prevodih. S »Klaro Gulleborg« se bo poznanje te švedske pisateljice pri nas še razširilo.

Klara Gulla, simpatičen lik, je hčerka ubogega dninarja Jana in žene Katrine iz Skrolyhe. Oče, z deklico sprva malo nezadovoljen, jo kmalu tako vzljubi, da mu postane edini predmet misli, ljubezni in dela, edina opora življenja. Enako je razmerje Klare do očeta. Ko je Klara stara 18 let, se ji stoji po svetu. Hrepenenje po neznanem premaga ljubezen do očeta. To je psihoza vseh revnih ljudi. (Primerjaj tudi Krani-

Pokažite naš list svojim prijateljem!

S tem nam pridobivate nove naročnike.

Kulturni boljševizem v Mehiki

čeve ljudi, ki vsi neprestano hrepenijo po svetu!) Ker je revščina doma tolikšna, da jim bodo morali kmalu prodati tudi hišo, se odpravi Klara služiti. Jana to silno zadene. Vedno in vedno misli na Klaro. Ker je le še ni domov, pride na čudno, a prijetno misel, da je Klara postala portug. kraljica. Kako, je njemu samemu neznano, a nujno. Misel je rezultat silne želje po sreči svojega otroka. Če je Klara kraljica, je naravno, da mora biti on kralj. Tako se mu samo po sebi vrine prepričanje, da je kralj. Začne se tudi vesti kot kralj. Ljudje ga imajo za norega. Norčevanja Jan ne razume, temveč mu je le še vedno nov dokaz, da je Klara kraljica, a on kralj. Na Klaro še vedno misli. Dan za dnem jo pričakuje v pristanišču. Po 15 letih se Klara življensko ubita in razočarana vrne. Očetove ljubezni ne razume več. Sram je je pred njim — norcem. Zato hoče stran od njega — v Malmö. Pregovori tudi mater. Očetu tega ne pove. Ko sta z materjo že na ladji, prihitijo oče, se vrže za ladjo v morje, saj hoče rešiti otroka iz nevarnosti pred sovražniki, prevzetnostjo, trdosrčnostjo, hudobnostjo in poželjivostjo, ki po njegovih lastnih besedah vneto prežijo nanjo in zoper katere se mora boriti v svojem kraljestvu — a utone. Klari se razodene vsa ljubezen njenega očeta od začetka do konca ter ji počasi postaja jasna. Tega spoznanja ne more prenesti. Šele ob pogrebu očeta in matere, katerih smrti je ona kriva, se notranje očisti in zaživi novo življenje. Ljubezen očetova postane odrešilna za otroka. To je misel, ki jo hoče delo povedati, v tem je pomembno.

Roman snovno torej ni kaj izrednega. Fabula je preprosta, globljih problemov in zapletkov ni. Ljudje te švedske oblikovalke so močno etični, religiozno globoki, ljudje neutešljivega hrepenenja po sreči, ljudje čudovite fantazije in otroško navivni. Ti in taki liki se vedno znova ponavljajo v delih Selme Lagerlöfove. Prav te poteze njenih ljudi pa tudi napravljajo pisateljico tako priljubljeno. Lagerlöfovi je pravljčni svet prav tako realen kot resnični in čudež ji ni nič nerazumljivega, morda preje nekaj samoposebi umevnega. Zato tako rada fabulira. Ne mótijo je nepričakovani duševni preobrat njenih junakov, četudi niso psihološko osnovani, da le zmaga ideal. Njene osebe nimajo nobene določne formulirane konfesije. So le ljudje močne ljubezni in neutešljivega hrepenenja po sreči. To je njihova vera. Osnovna misel Selme Lagerlöfove je prepričanje, da so vsi ljudje dobri vsaj v tem smislu, da je vsem skupen cilj sreča; vsi jo iščejo, le po različnih potih.

Lagerlöf pripoveduje lagodno in čudovito niza ob glavna epizodna dejanja, ki vsako pokaže osrednjo osebo od svoje strani in v svoji posebni luči, ki pa jo vsa skupaj kažejo sila nazorno in barvito. — Vsa ta svojstva ima tudi »Klara Gulleborg« in dasi ni umetnina vélikega stila, bo vendar vsakomur prijetno čtivo. Prevod je lep, tako da tudi slovnitni skrupulant ne bo našel mnogo stvari, ob katerih bi se mogel vznemirjati.

Mehiški komunisti, ki pa jim boljševiki baje ta naslov osporavajo, češ da so se iz revežev povzpeli v senci revolucije do milijonov, da pa ne poznajo niti Marksovega ali Engelsovega niti Leninevega teoretičnega marksizma, in da je raison d'être njihovega socializma samo boj proti katolicizmu — so popolnoma prevzeli način propagande komunizma med mladino od boljševikov. Vsiljujejo ga mladini preko socialistične brezbožne in seksualne vzgoje.

1. Socialistično brezversko vzgojo zapoveduje vlada. Tako je novi tajnik ministrstva za narodno vzgojo Vasquez Vela povedal v radiju 6. avgusta 1934: »Vlada generala Cardenasa bo odločno in stanovitno nadaljevala s socialistično vzgojo, ker je prepričana, da je ta edino sredstvo, po katerem bo dobil mehiški proletarijat svobodo in svoje dostojanstvo.« Dne 29. julija 1934 pa je izjavil izvršilni odbor narodne revolucionarne stranke (Partis National Révolutionnaire), da morajo biti vsi učitelji istega nazora kot je stranka. V ta namen se je osnoval »blok učiteljev-delavcev narodne revolucionarne stranke«. Vlada ga je odobrila in izjavila, da bo s podvojeno energijo delala na to, da prevzamejo isto naziranje vsi učitelji.

Kako se ta navodila v praksi izvajajo, naj ponazorimo nekaj primerov. V Tabasku so dali šolarjem krampice in so jih silili, da so demolirali katedralo. V šolo morajo otroci prinašati razpela in svete podobe, ki jih morajo nato v šoli polomiti, raztrgati in sežgati. Da to ni izmišljeno, dokazujejo avtentične fotografije komunistov, ki so jih sami izdali, da javno izpričajo svoje »kulturno« delo. Povsem neposredna kopija boljševizma pa je sledeča metoda, ki mora v vseh mladih, za filozofsko razumevanje še nezrelih dušah otrok zatreti vero v Boga: Učiteljica naroči otrokom, naj pridejo naslednjega dne v šolo, ne da bi kaj zajtrkovali. Otroci ubogajo. Ko pridejo, jim prinese razpelo ali Kristusovo podobo in jim ukaže, naj pokleknejo in naj prosijo Boga, da jim da zajtrk. Po nekolikokratni ponovitvi očenaša se začne norčevati iz njihove vere v Boga, ki ga vsekakor ni, ker jim ne usliši prošnje. Nato jih pelje pred Cardenasovo podobo in že po prvi prošnji dobe v ta namen naprej pripravljen zajtrk. Morda je to njihova progresivnost? Pa še kaj o njihovi znanstvenosti. Palača »Lepih Umetnosti« je bila polna profesorjev, ki so jih sklicali, da jih pouče o socializmu. Eden izmed govornikov je takole dokazal, da Bog ne eksistira: »Da dokažem, da Bog ne biva, ga pozivam, da zruši kupolo, pod katero stojim, če res biva... in počakal bom nekaj trenutkov, da mu dam časa, da me uniči.« Čas je prešel, Bog bogoskrunca ni uničil, ta pa je zmagoslavno vzkliknil: »Vidite, Boga torej ni!« In ta dokaz se ponavlja sedaj v socialističnih krožkih in v državnih šolah.

Seksualna vzgoja je glavno torišče za ubijanje vere v otroških sreih. Teoretična navodila prinaša revija ministrstva za narodno vzgojo »El Maestro Rural« pod naslovom »Vzgoja otrok« (1935, št. 4) točno takole: »Naravno je, da se pričakuje od onih, ki se jim je poverilo v šoli poučevanje osnovne biologije, stalno prilagojeno razvoju otrok, da bodo razpravljali tudi o osnovnih dejstvih človeškega življenja.« Mnogo navajajo tudi izjavo Rugglesa Gattesa: »Vsi učenci, dečki in deklice, morajo dobivati pouk o naravi, ustroju in dejavnosti rastlinskih in živalskih organizmov, kakor tudi o njih medsebojnih odnosih in reakcijah.« Praktično izvajanje pouka s pomočjo slik in modelov je tako surovo, da je n. pr. v glavnem mestu Mehiki pri pouku omedlelo šest deklet. V šolah pa, ki so mešane, so šli še dalje.

Očetje so proti takemu pouku seveda protestirali in niso hoteli več pošiljati otrok v šolo, toda policija jih je lovila po ulicah in jih gonila v šolo. Da pa se poslužujejo za propagando nagrad, brez-

plačnih vstopnic za kino, izletov itd., je razumljivo. Razen tega ne dobi službe nihče, kdor ni šel skozi socialistično šolo.

Seveda je moralo tako početje vzbuditi pri katoličanih hud odpor. Navajamo samo odlomek iz »Navodil za moje škofljane«, ki jih je izdal José de Jesus Maurique, škof v Huejutli (dne 2. julija 1935): »Družinski očetje ali oni, ki jim je poverjena skrb za mladino, ne smejo dovoliti v nobenem primeru, da bi njihove deca ali otroci, ki so pod njihovim skrbstvom, obiskovali šole, kjer se podaja socialistična vzgoja. Če pa ne bi poslušali glasu Cerkve in bi jih vkljub prepovedi pošiljali pod pretvezo, da otroci ne smejo izostajati iz šole, ne morejo dobiti odveze, dokler vztrajajo pri tej odločitvi. Še več, izpostavljajo se izobčenju, ki je pridržano ordinariju po kan. 2319. novega kanonskega prava. Če pa zavedno in neprisiljeno pomagajo pri propagandi socializma, so osumljeni herezije.

Toda bolj kot prepoved cerkvenega prava in pred njim je prepoved naravnih in božjih zakonov. Družinski oče, ki pošilja prostovoljno svoje otroke tja, ker sprejemajo zmote in zlo, je slabši od zveri, kajti divje živali same ščitijo dobrobit svojega zaroča in ga odstranijo vedno od tam, kjer bi jim moglo škoditi.

Kulturni boj se bije, kakor je iz povedanega dovolj jasno razvidno, za osnovne človeške pravice. Pravkar omenjeni škof pojmuje sploh ves mehiški problem kot problem prave svobode. Saj tudi v resnici ne gre več samo za pravice Cerkve, ki jih ima kot državi enakopravna družba, gre že za najosnovnejše pravice človeka, za svobodo vesti in osebno svobodo. In vse to preganjanje in zatiranje katoličanov je logična in zgodovinska posledica idej marksizma in komunizma. Zato naj se nihče ne čudi, če se z vsemi silami borimo proti vsem poskusom vnesti boljševizacijo v to ali ono področje našega narodnega življenja. Vemo za posledice, ki ki slede gibanjem, ki se še sprva iz taktičnih ozirov skrivajo pod imeni progresivne mladine, nasprotnikov in fašizma itd., da pozneje tem kruteje pokažejo pesti, ki so jih dolgo skrivali za svojimi hrbti in zato napovedali neizprosno boj vsakemu kulturnemu boljševizmu že v njegovih osnutkih.

Slovenska mladina

— Tvoja je „Straža“!

NOVA ZALOŽBA V LJUBLJANI r. z. z. o. z.

KONGRESNI TRG 19

KNJIGARNA

za znanstveno, strokovno in leposlovno literaturo

TRGOVINA

s pisarniškimi in tehničnimi potrebščinami (nalivna peresa, risarsko orodje, risalni papirji itd.)

V naši založbi je izšla M. KASAL:

Građevinska mehanika u teoriji i praksi

Vsa naročila inozemskih knjig se izvršujejo točno in hitro